

Pestprotocol basisschool de Winde

Waarom een pestprotocol

Basisschool de Winde wil de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden. Een omgeving waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten willen deze ontwikkeling bevorderen door het scheppen van een veilig klimaat in en om de school en een prettige werksfeer in de klas. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels van het 'hoe gaan we met elkaar om' aan te bieden en deze te onderhouden.

Soms is het echter nodig om duidelijkere afspraken met de kinderen te maken. Eén van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat dat niet vanzelfsprekend gebeurt geeft aan dat we het de kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken.

Dat proces loopt meestal vanzelf goed maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen dat de regels van de leerkracht niet meer in voldoende mate de veiligheid bieden of garanderen en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. Het is in dat geval van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet dat er een ernstig probleem in de groep is.

In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, wordt de veiligheid ernstig aangetast. Dat betekent dat wij als school pesten als ongewenst gedrag moeten beschouwen en bereid zijn alles in het werk te stellen om pestgedrag aan te pakken.

Door middel van dit protocol willen we vastleggen waarop wij het pestgedrag van kinderen benaderen. Via dit protocol wil de school alle betrokkenen op de ernst van pesten wijzen en daarnaast zowel handreikingen doen om te werken aan een veilige school als een stappenplan bieden bij systematisch pestgedrag.

Wat vinden wij het verschil tussen plagen en pesten?

Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Het heeft soms een pedagogische waarde: (door elkaar eens uit te dagen leren kinderen goed om te gaan met allerlei conflicten; het is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflict hantering waar iedereen in zijn/haar leven mee te maken krijgt).

Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de 'pester' als de gepeste leerling in zijn/haar gezonde ontwikkeling.

Meelopers zijn de meeste kinderen die niet direct betrokken zijn bij het pesten. Sommige kinderen blijven op afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zgn. meelopers.

Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt of willen weten dat er gepest wordt in hun directe omgeving. Het specifiek kenmerk van de meeloper is de grote angst om zelf slachtoffer te worden.

Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor met de populariteit van de 'pester' mee te liften. Soms doen kinderen met pesten mee om een vriend of vriendin te kunnen behouden.

Pesten op school en hoe gaan we ermee om

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook op de Winde. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken. Daaraan zijn enkele voorwaarden verbonden.

Voorwaarden

Pesten moet als een probleem worden gezien door alle betrokken partijen:

- . leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep)
- . leerkrachten
- . ouders / verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is moet het onderwerp met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt.

Als pesten optreedt moeten leerkrachten, in samenwerking met ouders, dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op de Winde is een vertrouwenspersoon aangesteld.

Hoe gaat de Winde daarmee om?

- 1] Wekelijks stellen we één van de 7 gedragsregels aan de orde in de klas; deze regels zijn op schoolniveau vastgesteld
- 2] Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies kunnen naar aanleiding daarvan aan de orde komen
- 3] Uitgebreidere werkvormen zijn ook denkbaar zoals, spreekbeurten, rollenspelen, klassenregels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten; de methode 'Bomjeda' wordt daarbij gebruikt
- 4] Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten dienen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijk gedragingen.
- 5] Indien er sprake is van pesten willen we d.m.v. een effectieve aanpak, (regels afspreken voor de leerlingen), het pesten stoppen

Signalen van pesterijen

Hoewel niet alles benoembaar is kunnen signalen van pesterijen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam gebruiken, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden / lopen
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- vernederen
- dreigen
- belachelijk maken; uitlachen bij lichaamskenmerken of verkeerde antwoorden in de klas geven
- iemand dwingen bepaalde handelingen te laten verrichten; bijv. geld of snoep mee laten nemen
- stelen of vernielen van bezittingen
- nieuwe media: online/digitaal pesten, MSN-en, mobiele telefoon

Welke regels bieden we de leerlingen aan?

Regel 1

Een belangrijke regel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de onderbouwgroepen brengen we de kinderen bij dat: "Je mag niet klikken" maar

Als je gepest wordt of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2

Een medeleerling heeft ook verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te bieden. Alle leerlingen zijn verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3

Samenwerken zonder bemoeienissen.

School en ouders halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat beide partijen moeten waken over haar eigen grenzen. Het is niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen: op het schoolplein vallen de kinderen onder de verantwoordelijkheid van de school / de leerkracht.

Bij problemen van pesten zullen de leerkrachten en directie hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Regel 4

Specifieke regels die gelden als er sprake is van pesten in de groep of signalen van pesten in de groep aanwezig zijn

- doe niets bij een ander kind wat je bij jezelf ook niet prettig zou vinden

- kom niet aan een ander als de ander dat niet wil
- word je gepest, praat er thuis over: houd het niet geheim

Regel 5

Regel 1 t/m 4 gelden in school en op de schoolpleinen.

Kinderen mogen in overleg met de leerkracht in hun eigen groep een aanvulling geven op de 10 gedragsregels die op schoolniveau vastgesteld zijn.

De 10 gedragsregels die op school gelden zijn duidelijk zichtbaar in de klas opgehangen. De eventueel aanvullende specifieke groepsregels worden ook zichtbaar in de klas opgehangen.

AANPAK VAN HET PESTGEDRAG IN 4 STAPPEN

Wanneer leerlingen vaak ruzie met elkaar hebben en of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1

Er eerst zelf uit te komen

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt, (het onderspit delft of zondebok wordt), heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de juf of meester voor te leggen

Stap 3

De leerkracht brengt beide partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de voortdurende ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 4

Bij herhaaldelijk pesten neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest

Bij herhaling van pesten tussen de zelfde leerlingen volgen sancties: zie consequenties.

De leerkracht maakt een verslag, (zie bijlage formulier), voor in het leerlingdossier met daarin vermeld:

- a. de toedracht
- b. de afspraken
- c. evaluatiemoment

Het verslag gaat in het dossier van de 'pester'. Bij het 3^e verslag in het dossier worden de ouders op de hoogte gebracht van het pestgedrag.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de 'pester', indien nodig met ouders en of externe deskundigen.

CONSEQUENTIES

Indien een leerkracht het idee heeft dat er (onderhuids) gepest wordt stelt hij het probleem aan de orde in de groep. Stap 1 t/m 4 hebben onvoldoende resultaat opgeleverd.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in en bouwt zijn 'straf' op in 5 fases.

Fase 1

- één of meerdere pauzes binnen blijven
- nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- een schriftelijke stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- door middel van gesprekken: bewustwording voor wat hij/zij, (de pester), met het gepeste kind uithaalt
- afspraken maken met de 'pester' over gedragsveranderingen; de naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week, (een afgesproken periode), in een kort gesprek aan de orde

Fase 2

In een gesprek met de ouders wordt nadrukkelijk de medewerking van de ouders gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het leerlingdossier en heeft aantoonbaar al het mogelijk gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem

Fase 3

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals Onderwijs Advies, de schoolarts, schoolmaatschappelijk werk of Jeugdzorg.

Fase 4

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden de 'pester' tijdelijk buiten het lokaal te plaatsen of tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Overplaatsing naar een parallelgroep kan besproken worden. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5

In extreme gevallen kan een leerling geschorst en uiteindelijk verwijderd worden.

BEGELEIDEN VAN DE GEPESTE LEERLING

- O medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest
- O nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor tijdens en na het pesten
- O huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester graag wil uitlokken; laat de leerling zien dat je op een andere manier kunt reageren
- O zoeken en oefenen van een andere reactie: bijvoorbeeld 'je niet afzonderen'
- O het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
- O nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- O sterke kanten van de leerling benadrukken
- O belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- O praten met de ouders van de gepeste leerling; praten met de ouders van de pester(s)
- O het gepeste kind niet overbeschermen, kind niet naar school gaan brengen of 'ik zal het die pesters wel eens gaan vertellen'; hiermee wordt het gepeste kind in een uitzonderingspositie geplaatst waardoor het pesten zelfs nog kan gaan toenemen
- O indien het iets kan toevoegen aan het zelfvertrouwen van de gepeste leerling, een training via Jeugdzorg adviseren: kanjertraining/ assertiviteitstraining

BEGELEIDEN VAN DE PESTER

- O praten: zoeken naar de reden van het pesten/ruzie maken, (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- O laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste leerling
- O excuses laten aanbieden
- O in laten zien welke sterke, leuke kanten de gepeste leerling heeft
- O pesten is verboden in en rond de school: wij houden ons aan die regel; de pester wordt gestraft als hij/zij pest maar wordt beloond als het zich aan de regels houdt (schouderklopje)
- O kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren
- O contact tussen ouders en school; informatie geven en overleggen
- O inleven in het kind, wat is de oorzaak van het pesten?
 - . denk aan:
 - . een problematische thuissituatie (overweeg S.M.W. in te schakelen)
 - . voortdurend gevoel van anonimiteit: buitengesloten voelen
 - . voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
 - . voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
 - . een voortdurende strijd in de klas of in de buurt om macht

ADVIEZEN AAN DE OUDERS

aan de ouders van de gepeste kinderen

- a. houd de communicatie met uw kind open; blijf in gesprek met uw kind
- b. als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
- c. pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht(en) te bespreken
- d. door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen
- e. stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f. steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

aan de ouders van de pester(s)

- a. neem het probleem van uw kind serieus
- b. raak niet in paniek; elk kind loopt kans een pester te worden
- c. probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d. maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e. besteed extra aandacht aan uw kind
- f. stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g. corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h. maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat

aan alle ouders

- a. neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b. stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c. corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d. geef zelf het goede voorbeeld
- e. leer uw kind voor anderen op te komen
- f. leer uw kind voor zichzelf op te komen zonder die ander te kwetsen

VERKLARING

Door af te spreken dit 'Pestprotocol' te hanteren maken we regels en afspraken zichtbaar. Kinderen en volwassenen kunnen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Leerkrachten, directie en ouders van de medezeggenschapsraad van de Winde, onderschrijven gezamenlijk dit 'Pestprotocol'.

december 2008